

DR. FARKAS CSAMANGÓ ERIKA

KÖRNYEZETVÉDELMI JOG

2.

A KÖRNYEZETJOG KIALAKULÁSA

A lecke elsajátítása 50 percet vesz igénybe

Jelen tananyag a Szegedi Tudományegyetemen készült az Európai Unió támogatásával.

Projekt azonosító:

EFOP-3.4.3-16-2016-00014

SZÉCHENYI

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

TÖRTÉNETI ÁTTEKINTÉS

I. időszak: (1962-1972)

- figyelemfelhívás a környezet szennyezésére
- első környezetvédelmi világkonferencia gondolata

II. időszak: (1972-1992)

- környezetvédelem globális jellegűt vet fel
- gazdasági, társadalmi és természeti tényezők együttes szerepe

III. időszak : (1992 után)

- napjaink környezetvédelmi problémái

NEMZETKÖZI KITEKINTÉS A KEZDETEKTŐL 1990-IG

- **Római Klub jelentése (1968)**
- ENSZ első környezetvédelmi világkonferenciáján (**Stockholm**) elfogadott elvek, nyilatkozatok
- **Brundtland Bizottság (1987) nyilatkozata**
- A környezetvédelem intézményesülésének, hivatalos elismerésének korszaka

Kép forrása:

<http://www.lauder.hu/mem/node/1139/article>

A STOCKHOLMI KONFERENCIA (1972) CÉLJA

Az ember természeti környezetét veszélyeztető veszélyek ismertetése, azok globális jellegének bemutatása, igazgatási- jogi megoldások és intézkedések kidolgozása.

Mérföldkövet jelentett a környezetvédelem történetében.

Határozatai alapul szolgáltak az egyes országok környezetvédelmi szervezeti rendszerének kiépítéséhez, nemzetközi környezetvédelmi szervezetek, programok, megállapodások létrehozásához.

ÖSSZESEN 26 IRÁNYELVET FOGADTAK EL

Ezek közül a következők emelhetők ki:

- Az embernek joga van a megfelelő minőségű környezethez.
- A Föld természeti erőforrásait meg kell őrizni a jelen és a jövő nemzedékek számára.
- *„A Földet nem őseinktől örököltük, hanem unokáinktól vettük kölcsön.”*
- Minden országnak joga van, hogy kiaknázza saját erőforrásait, de nem okozhat kárt más országok környezetében.

Kép forrása:

<http://www.envirotop.hu>

A 70-es évek eredményeit összefoglalva:

- megállapítható, hogy a környezetvédelem az **érdeklődés** középpontjába került, hivatalos elismerést nyert.
- Szinte minden ország létrehozta környezetvédelmi **szerveit**, és megalkotta környezetvédelmi **törvényeit**.
- A **tiszta környezethez való jog** számos ország alkotmányába is bekerült.
- Létrejöttek a környezetvédelem nemzetközi szervezetei is, több nemzetközi megállapodás is született.

NEMZETKÖZI KITEKINTÉS 1990-TŐL NAPJAINKIG

- Az ENSZ második környezetvédelmi világkonferenciáján (Rió) elfogadott elvek, nyilatkozatok
- Kiotói Jegyzőkönyvben (1997) foglalt vállalások
- Az ENSZ harmadik környezetvédelmi

világkonferenciáján

(Johannesburg)
elfogadott elvek,
nyilatkozatok

SZEMLÉLETFORMÁLÓDÁS AZ ELMŰLT 30 ÉV ALATT

STOCKHOLM, 1972	Környezeti dimenzió
RIO DE JANEIRO, 1992	Környezeti + gazdasági dimenzió
JOHANNESBURG, 2002	Környezeti + gazdasági + szociális dimenzió

Ez utóbbi három dimenzió alkotja a

FENNTARTHATÓ FEJLŐDÉST

Kép forrása:

<http://kornyezetbarat.hulladekboltermek.hu/>

RIO DE JANEIRO-I KONFERENCIA 1992

- Környezeti + gazdasági dimenzió
- Riói nyilatkozat a környezetről és a fejlődésről
- AGENDA 21
- Éghajlatváltozási keretegyezmény: jogilag kötelező, de nem tartalmazott kötelező plafonokat az üvegházhatású gázok kibocsátására
- Biológiai sokféleség egyezmény
- Fenntartható fejlődés

Kép forrása

<https://terido.wordpress.com>

RIÓI KONFERENCIA EREDMÉNYE

- kötelező érvényű dokumentumokat fogadtak el,
- 10 napon keresztül a környezetvédelem a világpolitika központi kérdése volt,
- a nemzeti jelentések elkészítéséhez minden országban fel kellett mérni a környezet állapotát és a károk elhárításával kapcsolatos feladatokat.
- Nyilatkozatok általános jellegűek, konkrét kötelezettséget alig tartalmaznak.

KÖRNYEZETJOG KIALAKULÁSA – NEMZETKÖZI EGYEZMÉNYEK

- 1971: Ramsari Egyezmény (Vizes élőhelyek)
- 1972: UNESCO Egyezmény (Világörökség)
- 1973: Washingtoni Egyezmény
- 1979: Genf – Légszennyezés, Berni Egyezmény
- 1985: Bécs – ózonvédelmi egyezmény
- 1989: Bazel – veszélyes hulladékok szállítása
- 1991: Espoo (országhatárokon áttérjedő környezeti hatások)
- 1992: Rio de Janeiro, Éghajlatváltozási Keretegyezmény, Biológiai Sokféleség
- 1994: Lisszabon – Energia Karta elfogadása
- 1997: Kiotó – üvegházhatású gázok csökkentése
- 1998: Aarhusi Egyezmény-környezeti információkhoz hozzáférés

2002 Johannesburg – Fenntartható Fejlődés Világkonferencia

2002 augusztus végén - szeptember elején a dél-afrikai Johannesburgban rendezték meg a következő nagyszabású találkozót Fenntartható Fejlődési Világ-konferencia elnevezéssel.

Ezen áttekintették a riói konferencia óta eltelt tíz évet, értékelték az elért eredményeket, a kitűzött célok megvalósulását, illetve feltárták a megvalósítást akadályozó tényezőket, az elmaradások okait.

Kép forrása: www.mandiner.hu

vízellátás – közegészségügy
alternatív energiahordozók
halászat – tengeri élővilág
vegyi anyagok biztonsága
egészségügy - gyógyszerellátás
a nők és gyerekek helyzete
globalizáció – kereskedelem
biológiai sokféleség
kormányzat, kormányzati
stratégiák
Szegénység

KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS

*Jelen tananyag a Szegedi Tudományegyetemen készült
az Európai Unió támogatásával.*

Projekt azonosító: EFOP-3.4.3-16-2016-00014

KÖSZÖNÖM A FIGYELMET!

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE